

[Holstein.]

politimæssige Undersøgelse skal foregaa, men den forventes at ville finde Sted som angivet. I Stedet for at lade Politiaadvokaten begynde straks i August i Handelsministeriet med regnskabskyndig Bistand lader man Handelsministeriet selv lidt efter lidt paa egen Haand i Løbet af September foretage Regnskabsopgørelser over Svindlerierne, hvilket resulterer i det, Dr. Brandes har kaldt „forskellige Falsk-Opgivender“. Det Ministerium, der bestemmer de Krav, som det offentlige af Hensyn til Samfundets Betyggelse maa stille til statsautoriserede Revisorer, foregaar, ligesom med en sidste Hilsen, endnu i September disse med et ualmindelig daarligt Eksempel, i hvert Fald revisionsmæssigt set. Men Spørgsmaalet om en politimæssig Efterforskning udskydes til Gengæld samvittighedsfuldt og hensynsfuldt af Regeringen til ind i Oktober. Da endelig kommer Regeringens Ordre til den øverste offentlige Anklager, Rigsadvokaten, om at lede en saadan Efterforskning.

Saa vidt mig bekendt er det en elementær Retsplejeregulering, at naar den politimæssige Efterforskning fører til det Resultat, at der ikke er begaaet noget strafbart, og der da som Følge deraf heller ikke kan rejses strafferetlig Tiltale, idet ingen er sigtet, sker der fra Politiets og Anklagemyndighedens Side som i øvrigt fra det offentliges Side overhovedet slet ikke mere i Sagen. Findes der derimod efter Politiefterforskningen at være Grund til Sigtelse, f. Eks. for Embedsforsømmelse efter Straffelovens § 143, den nye Straffelovs § 155 — som nærmest synes mig at skærpe § 143, i hvert Fald har større Omfang, rækker videre, selv om Straffen ikke er strengere —, begyndes der enten efter de almindelige Regler en Forundersøgelse, som er offentlig, og under hvilken de sigtede kan møde med Defensor og føre Vidner, eller ogsaa en disciplinær Undersøgelse efter Tjenestemandslovens § 17, hvorunder den tiltalte har Ret til at faa en Tillidsmand som Bisidder og Ret til at føre Vidner. Da ingen af disse Veje er fulgt, rejser sig først det Spørgsmaal, hvorledes den højtærede Regering har forstaaet den Opgave, som den har paalagt Rigsadvokaten at udføre, og dernæst, med hvilken Føje Rigsadvokaten har forstaaet Opgaven netop saaledes, som han har. Regeringen paalægger ikke Rigsadvokaten simpelt hen at undersøge, om der er udvist strafbar Forsømmelighed. Maatte en saadan Forsømmelighed antages at foreligge, naar Efterforskningen er afsluttet, er det nemlig givet, at der ogsaa bør gøres Ansvar

gældende, og et særligt Paalæg herom vilde da være overflødigt. Er der derimod efter den politimæssige Undersøgelse ikke Grund til at mene, at der er udvist strafbar Forsømmelighed, saaledes at ingen kan sigtes, er der for Politi og Rigsadvokat heller intet at undersøge om, hvorvidt der bør gøres Ansvar gældende. Rigsadvokaten forstaaer imidlertid de tilsyneladende to Opgaver saaledes, at han med Hensyn til Spørgsmaalet, om der er udvist Forsømmelighed, har faaet en hidtil uhørt og uset Kompetence, idet han gaar saa vidt, at han ikke alene paatager sig at undersøge, om der er udvist Forsømmelighed i strafferetlig eller civilretlig Betydning, men ogsaa, om der er begaaet det, han med et paastaaet neutralt, men i Virkeligheden ganske uneutralt, ganske ujuridisk og ganske subjektivt Udtryk kalder „Fejl“.

Jeg lærte i min Ungdom, at Fejl, som hverken kunde medføre strafferetligt eller civilretligt Ansvar, laa udenfor Retsordenen, i Særdeleshed fuldkommen udenfor Politiaadvokatens og Rigsadvokatens Kompetence. Men denne rigsadvokatoriske Fortolkning af Opgavens første Del har Regeringen uden Forbehold sluttet sig til og ladet offentliggøre, saaledes at den, hvad enten den dækker Regeringens oprindelige Hensigt eller ikke, i hvert Fald nu maa anses for billigt af den høje Regering.

Jeg lærte endvidere, da jeg gik til Præsten, at der ikke er en eneste af Jordens 2 Milliarder Mennesker, som ikke begaar Fejl, de er fulde af Fejl undtagen Paven i Rom, og at selv for hans Vedkommende Ufejlbarehed kun foreligger, naar han udtaler sig ex cathedra, men i øvrigt ikke er til Stede. Da vi altsaa alle her i Landet efter gængs og nedarvet Opfattelse er saare fejlfulde, den højtærede Statsminister ikke undtagen, særlig efter den Stilling, han har indtaget saavel i denne som i forskellige andre Sager, er det dog maaske en vel graverende Fejl af ham at paalægge en anden fejlfuld Personlighed, nemlig den offentlige Anklager i Straffesager, at være baade Politiefterforsker, Anklager og Dommer over Statsministerens Embedsmænds aldeles udenfor Retsordenen liggende Fejl og navnlig at lade denne Dom forkynde offentligt til Underretning for Publikum.

Naturligvis kan en Person være uegnet eller umulig i en Embedsstilling af mange forskellige Grunde. En Diplomat kan have begaaet saa store Taktløsheder, at han har gjort sig umulig i det Selskab, han færdes i, eller han kan være blottet for Evnen til at skaffe sig Underretning om